

SMĚRNICE REKTORA Č. 7/2026

PRAVIDLA VYUŽÍVÁNÍ GENERATIVNÍ UMĚLÉ INTELIGENCE NA UJEP

SMĚRNICE PRO UJEP

doc. RNDr. Jaroslav Koutský, Ph.D., v.r., rektor

Platná od: 1. 7. 2026

Účinná od: 1. 7. 2026

Zpracoval/a: doc. PhDr. Vlastimil Chytrý, Ph.D.

Článek 1 - Preambule a účel

1.1 Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem (dále jen „UJEP“) uznává generativní umělou inteligenci (dále jen „AI“) jako transformační technologii, která zásadně ovlivňuje vzdělávání, výzkum i administrativní procesy. UJEP podporuje zodpovědnou, etickou a inovativní integraci AI do akademického života a podporu tvůrčího potenciálu členů akademické obce.

1.2 Tato směrnice stanovuje rámcová pravidla pro využívání nástrojů generativní AI studenty, akademickými a neakademickými pracovníky UJEP. Jejím cílem je:

- (a) zajistit transparentnost a akademickou integritu při využívání AI,
- (b) rozvíjet AI gramotnost jako klíčovou kompetenci v souladu s čl. 4 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1689 (AI Act),
- (c) chránit důvěrné údaje (odst. 2.5) v souladu s obecným nařízením o ochraně osobních údajů (dále jen „GDPR“) a požadavky kybernetické bezpečnosti,
- (d) zachovat a posilovat kritické myšlení jako základ vysokoškolského vzdělávání.

1.3 Směrnice respektuje skutečnost, že zaměstnanci a studenti UJEP již AI nástroje aktivně využívají, a usiluje o vytvoření jasného, srozumitelného a flexibilního rámce, který umožní inovaci při zachování akademických, etických a bezpečnostních standardů.

Článek 2 - Základní pojmy

2.1 Nástroj generativní AI – softwarová aplikace využívající generativní model (typicky velký jazykový model nebo difuzní model) k vytváření či pozměňování textu, zdrojového kódu, obrázků, zvuku, videa či jiného obsahu na základě vstupního kontextu a dotazu uživatele. Odpovědi jsou dynamicky generovány, nikoli vybírány z předem definované sady.

2.2 Příklady nástrojů AI zahrnují zejména, nikoli však výlučně: ChatGPT (OpenAI), Gemini (Google), Claude (Anthropic), Microsoft Copilot, DeepL, GitHub Copilot, Midjourney, DALL-E, NotebookLM a další. Seznam není uzavřený a proměňuje se v souladu s technologickým vývojem.

2.3 Schválený nástroj AI – nástroj AI dostupný z prostředí UJEP v rámci stávajících akademických licencí, jehož používání zajišťuje ochranu vkládaných dat. Za schválené nástroje se považují ty, které jsou přístupné po přihlášení prostřednictvím univerzitních účtů UJEP (například Gemini po přihlášení prostřednictvím [drive.g.ujep.cz](https://drive.google.com/u/0/managedaccounts/outline)). Podmínky rozšiřování portfolia nástrojů stanovuje čl. 10. Za schválené se považují rovněž veškeré lokálně provozované nástroje AI (např. prostřednictvím platformy Ollama), a to za předpokladu, že jsou provozovány v režimu bez odesílání dat externím subjektům (off-line nebo s prokazatelně zakázanou telemetrií).

2.4 Deklarace využití AI – prohlášení autora o tom, zda, jakým způsobem a v jakém rozsahu byly nástroje AI při tvorbě díla využity.

2.5 Důvěrné údaje – pro účely této směrnice se rozumí:

- (a) osobní údaje ve smyslu čl. 4 odst. 1 GDPR,
- (b) zvláštní kategorie osobních údajů ve smyslu čl. 9 GDPR (dříve „citlivé osobní údaje“),
- (c) údaje chráněné smlouvou o mlčenlivosti či ochraně obchodního tajemství,
- (d) údaje z probíhajícího či dokončeného výzkumu, jejichž zpřístupnění by mohlo ohrozit publikační prioritu nebo třetí strany,

(e) interní dokumenty, finanční a strategické informace UJEP (zejména rozpočtové plány, mzdové údaje, koncepční dokumenty před jejich schválením, podklady k veřejným zakázkám).

Článek 3 - Základní principy

3.1 Lidská odpovědnost. AI je nástroj, nikoli autor. Za veškerý obsah vytvořený s využitím AI nese plnou odpovědnost jeho autor – student, akademický pracovník či zaměstnanec – včetně faktických chyb, nepravdivých tvrzení či neexistujících zdrojů.

3.2 Transparentnost. Využití AI musí být vždy přiznáno v souladu s pravidly stanovenými touto směrnicí. Zatajení využití AI při plnění studijních, výzkumných či pracovních povinností je porušením akademické integrity, kterou se pro účely této směrnice rozumí soubor zásad poctivosti, transparentnosti, odpovědnosti a respektu k autorství ve studijní, tvůrčí a pracovní činnosti všech členů akademické obce UJEP i ostatních zaměstnanců UJEP zapojených do akademických procesů (v souladu s Etickým kodexem UJEP a Disciplinárním řádem UJEP).

3.3 Kritické myšlení. Nástroje AI mohou generovat zastaralé, zkreslené nebo zcela vymyšlené informace (tzv. halucinace). Uživatelé jsou proto povinni ověřovat správnost, relevanci a úplnost AI-generovaného obsahu. AI nesmí nahrazovat vlastní kognitivní procesy tam, kde je cílem prokázat porozumění, analýzu či syntézu.

3.4 Bezpečnost dat. Je zakázáno vkládat do neschválených AI nástrojů důvěrné údaje (odst. 2.5). I při použití schválených AI nástrojů (odst. 2.3) je nutná minimalizace rozsahu vkládaných důvěrných údajů na nezbytnou míru; vkládání zvláštních kategorií osobních údajů (čl. 9 GDPR) je přípustné pouze, je-li to nezbytné pro daný úkol, na základě platného právního titulu a v souladu s podmínkami konkrétního nástroje. Konkrétní výčet hlavních rizik a kategorií dat viz odst. 4.2.

3.5 Rovnost přístupu. UJEP usiluje o zajištění spravedlivého přístupu k AI nástrojům pro všechny studenty a zaměstnance prostřednictvím schválených nástrojů AI (odst. 2.3) a centrálně poskytované infrastruktury.

3.6 Flexibilita a přiměřenost. Pravidla respektují odlišnosti mezi fakultami, obory a typy činností. Tato směrnice představuje rámec, který fakulty a jednotliví vyučující mohou dále upřesnit v rámci své kompetence. Fakulty mohou zejména stanovit oborově specifická pravidla pro využití AI v daných studijních programech (např. seznam zakázaných postupů v klinických nebo právních oborech), upravit požadavky na formu deklarace AI v závěrečných pracích, případně vydat metodické pokyny pro vedoucí závěrečných prací. Vyučující stanoví v anotaci předmětu (čl. 4 odst. 6 Studijního a zkušebního řádu pro studium v bakalářských a magisterských studijních programech UJEP, dále "SZŘ") konkrétní režim využití AI v daném předmětu dle odst. 5.1.

Článek 4 - Kybernetická bezpečnost a ochrana dat

4.1 Žádný z veřejně dostupných nástrojů AI (ať bezplatných, či užívaných na základě úplatné licence) není provozován UJEP. Veškerá komunikace mezi uživatelem a nástrojem AI je přístupná provozovateli daného nástroje, pokud není smluvně stanoveno jinak.

4.2 Mezi nejvýznamnější rizika spojená s vkládáním údajů do neschválených AI nástrojů (odst. 3.4) patří zejména sdílení:

(a) osobních údajů studentů, zaměstnanců či třetích osob (jméno, datum narození, osobní čísla, kontaktní údaje, čísla bankovních účtů aj.),

- (b) zvláštních kategorií osobních údajů ve smyslu čl. 9 GDPR (např. údaje o zdravotním stavu, etnickém původu, náboženském vyznání, sexuální orientaci),
- (c) dat vzniklých v rámci smluvního výzkumu chráněných smlouvou o mlčenlivosti či ochraně obchodního tajemství,
- (d) interních dokumentů, finančních údajů či strategických informací UJEP.

4.3 Při využívání schválených nástrojů AI (odst. 2.3) je smluvně zajištěno, že vkládaná data nebudou využívána k trénování modelů ani sdílena s třetími stranami.

4.4 Před nasazením AI systému v administrativních procesech, které zahrnují zpracování osobních údajů, je vyžadováno posouzení vlivu na ochranu osobních údajů (DPIA) v souladu s čl. 35 GDPR. DPIA zpracovává příslušná součást, která bude AI systém využívat, za součinnosti pověřence pro ochranu osobních údajů, který poskytuje poradenství dle čl. 39 odst. 1 písm. c) GDPR. V odůvodněných případech (zejména je-li možné dovodit vysoké riziko pro práva a svobody fyzických osob) může být vyžadováno DPIA nebo alespoň balanční test i před využitím AI systémů mimo administrativní procesy. Vliv na ochranu osobních údajů posoudí pověřenec pro ochranu osobních údajů na základě podkladů dodaných příslušnou součástí. O zařazení příslušného nástroje a seznam povolených nástrojů rozhodne prorektor pro rozvoj a digitalizaci, který jej eviduje.

4.5 Použití AI k vytváření deepfake výstupů za účelem modifikace identity (změna hlasu, tváře) s cílem uvést druhou osobu v omyl – například při online zkoušení – je zakázáno a může být považováno za disciplinární přestupek (o tom rozhoduje příslušná disciplinární komise v souladu s § 64 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, a Disciplinárním řádem UJEP).

4.6 Zaměstnanci i studenti dodržují při přístupu k nástrojům AI z univerzitní infrastruktury pravidla kybernetické bezpečnosti stanovená příslušnými vnitřními normami UJEP, zejména bezpečnostními politikami v oblasti řízení bezpečnosti informací UJEP a souvisejícími vnitřními normami v oblasti kybernetické a informační bezpečnosti.

4.7 Transparentnost a přístup k historii konverzací

a) Účel evidence a soukromí

Zaměstnavatel respektuje soukromí zaměstnanců při využívání schválených AI nástrojů. Historie konverzací je uchovávána primárně pro účely kontinuity práce uživatele, zajištění kybernetické bezpečnosti a dodržování licenčních podmínek. Obsah konverzací není ze strany zaměstnavatele systematicky ani plošně monitorován. UJEP výslovně deklaruje, že provozovatelé schválených AI nástrojů ani správci univerzitní infrastruktury (vč. uživatelů s administrátorským oprávněním) nejsou oprávněni do obsahu konverzací jednotlivých uživatelů nahlížet bez splnění podmínek uvedených dále v písm. b) a c).

b) Podmínky a rozsah přístupu

Nahlížení do historie konverzací konkrétního zaměstnance je přípustné pouze v odůvodněných případech, a to:

- při řešení závažných technických incidentů ohrožujících kybernetickou bezpečnost,
- pokud to vyžaduje právní předpis (zejména v rámci součinnosti s orgány činnými v trestním řízení nebo jinými orgány veřejné moci),
- výjimečně v případě nezbytnosti zajištění kontinuity pracovních procesů při dlouhodobé absenci zaměstnance, a to po předchozím marném pokusu o získání informací přímo od zaměstnance a jen v nezbytném rozsahu.

c) Oprávněné osoby

Přístup k historii konverzací je technicky omezen a v odůvodněných případech (viz písm. b) jej mohou realizovat pouze pověření zaměstnanci Centra informatiky UJEP na písemný příkaz rektora nebo prorektora pro rozvoj a digitalizaci, po předchozím vyjádření pověřence pro ochranu osobních údajů.

d) Protokolování a informovanost zaměstnance

Každý přístup k historii konverzací zaměstnance musí být protokolován (záznam obsahuje: kdo přistoupil, kdy, v jakém rozsahu a z jakého důvodu, na čí příkaz, kopie příkazu). Zaměstnanec bude o každém takovém přístupu zpětně informován písemnou formou (e-mailem), a to nejpozději do 5 pracovních dnů od realizace přístupu.

Článek 5 - Využití AI ve vzdělávání a studiu

5.1 Povinnost vyučujícího informovat

Vyučující je povinen v mezích této směrnice stanovit a na začátku semestru sdělit studentům pravidla pro využití AI v daném předmětu. Tato pravidla musí být uvedena v anotaci předmětu (čl. 4 odst. 6 SZŘ UJEP; dále také „syllabus“) v jednom z následujících režimů:

- **AI zakázána:** Úkoly ověřující základní znalosti a dovednosti, kde je cílem prokázat vlastní schopnosti bez asistence AI (např. prezenční zkoušky, vybrané zadané práce).
- **AI povolena s podmínkami:** AI lze využít jako podpůrný nástroj (brainstorming, korektura, orientační rešerše, vysvětlení konceptu). Vyžaduje se deklarace využití AI a kritická reflexe výstupů.
- **AI aktivně podporována/vyžadována:** Úkoly zaměřené na efektivní práci s AI, kritické hodnocení jejich výstupů, prompt engineering.

Pokud vyučující pravidla AI v sylabu nestanoví, platí režim „AI povolena s podmínkami“.

5.2 Pravidla pro studenty – závěrečné a seminární práce

Aktivita	Přípustnost	Poznámka
Kontrola gramatiky a stylistiky	Ano	Obdobně jako běžné textové editory. Není nutné uvádět.
Úprava a reformulace textu	Ano, s deklarací	AI může navrhnout i výrazné změny textu, které mohou zcela změnit původně zamýšlený smysl. Jednotlivé vědní oblasti nebyly při trénování AI zastoupeny rovnoměrně – AI může navrhnout text vypadající logicky, ale při kritickém zhodnocení chybný či vytržený z kontextu. Psaní odborného textu je dovedností, kterou je třeba rozvíjet; studenti by měli sami formulovat své myšlenky. Použití AI je třeba uvést do seznamu použitého SW. Doporučení pro citační styl viz odst. 5.4.
Rešerše a orientace v tématu	Částečně	Pro inspiraci a základní orientaci v tématu je AI dobrým pomocníkem, nesmí však být jediným zdrojem. AI nástroje mohou halucinovat (vymýšlet si zdroje), pracovat se zastaralými, nedůvěryhodnými nebo zkreslenými informacemi. Veškeré získané informace je nutné ověřovat a kriticky hodnotit. Schopnost samostatně vyhledávat zdroje, orientovat se v nich a identifikovat podstatné myšlenky patří mezi klíčové akademické dovednosti, které AI nemůže nahradit. Student nesmí spoléhat výhradně na AI-generované podklady.
Návrh struktury/osnovy	Částečně, s	AI může navrhnout strukturu textu včetně rozdělení na

práce	deklarací	kapitoly a návrhu jejich obsahu. K takovým návrhům je třeba přistupovat kriticky. Autorem práce je student, který odpovídá za to, že nechybí žádná důležitá část, kapitoly na sebe logicky navazují a je zachován zamýšlený smysl. Protože osnova je páteří jakéhokoli díla, je třeba použití AI uvést do seznamu použitého SW. Doporučení pro citační styl viz odst. 5.4.
Překlad textu	Částečně	Vhodné pro orientaci. Strojový překlad může změnit smysl nebo použít nevhodnou terminologii. Autor by neměl překládat do/z jazyka, který sám neovládá.
Generování citací a zdrojů	Ne	AI si zdroje systematicky vymýšlí (halucinuje). Příklady falešných citací jsou dobře zdokumentovány. Každý zdroj musí být ověřen v příslušné databázi.
Psaní klíčových kapitol (zejména teze, metodologie, vlastní analýza, výsledky, diskuse)	Ne	Tyto kapitoly musí být výsledkem vlastní tvůrčí činnosti studenta. Pokud bude zjištěno, že student uvádí text, kterému nerozumí, neumí jej vysvětlit nebo neví, jak k závěrům dospět, vystavuje se postihu podle Disciplinárního řádu UJEP.
Tvorba a úprava vizualizací, grafiky	Ano, s deklarací	Nutno uvést použitý nástroj. Doporučení pro citační styl viz odst. 5.4.
Hledání autorů zabývajících se tématem	Ano	AI lze využít jako pomůcku při hledání méně známých autorů; výsledky je však vždy třeba ověřit v databázi nebo zkontrolovat s vedoucím práce.

5.3 Pravidla pro studenty – průběžné studium

Aktivita	Přípustnost	Poznámka
Samostudium, vysvětlení pojmů	Ano	AI jako personalizovaný tutor. Jedno z nejprínosnějších využití.
Konzultace problému	Ano	AI může nabídnout alternativní pohledy.
Příprava na zkoušky, samozkoušení	Ano	Vhodné pro procvičení látky.
Vypracování zkoušek a testů	Ne	Pokud vyučující výslovně nestanoví jinak. Porušení může být disciplinárním přestupkem.
Zadané práce (úkoly k vypracování mimo prezenční výuku)	Dle pravidel vyučujícího	Zadané práce jsou nástrojem k procvičení probírané látky; studenti by je vypracovávali samostatně, není-li uvedeno jinak. Pokud pravidla pro využití AI nejsou předem stanovena a student chce AI použít, je třeba to konzultovat s vyučujícím.
Programování	Dle pravidel vyučujícího	Při využití nástrojů AI je třeba řídit se pokyny vyučujícího. Student musí rozumět vygenerovanému kódu a být schopen jej vysvětlit a upravit. Stejný program musí být student schopen napsat i bez pomoci těchto nástrojů, pokud vyučující nestanoví jinak.

5.4 Citování AI nástrojů

Pokud student využije nástroj AI způsobem, který vyžaduje deklaraci (viz tabulky výše), doporučuje se uvést použitý nástroj v seznamu použitého software a v souladu s příslušným citačním stylem. Níže jsou uvedeny vzory citací pro nejrozšířenější citační normy:

- *OpenAI. ChatGPT [software]. Verze GPT-5.4, 2026.*
Dostupné z: <https://chat.openai.com>.
- *Google. Gemini [software]. Verze/model [doplnit], [datum použití nebo rok].*
Dostupné z: <https://gemini.google.com>.
- *Anthropic. Claude [software]. Verze/model [doplnit], [datum použití nebo rok].*
Dostupné z: <https://claude.ai>.
- *Microsoft. Microsoft Copilot [software]. Verze/model [doplnit], [datum použití nebo rok].*
Dostupné z: <https://copilot.microsoft.com>.
- *DeepL SE. DeepL Translator [software]. Verze [doplnit], [datum použití nebo rok].*
Dostupné z: <https://www.deepl.com/translator>.

- *GitHub. GitHub Copilot [software]. Verze [doplnit], [datum použití nebo rok]. Dostupné z: <https://github.com/features/copilot>.*
- *Midjourney. Midjourney [software]. Verze/model [doplnit], [datum použití nebo rok]. Dostupné z: <https://www.midjourney.com>.*
- *OpenAI. DALL·E [software]. Verze/model [doplnit], [datum použití nebo rok]. Dostupné z: <https://chat.openai.com>.*
- *Google. NotebookLM [software]. Verze/model [doplnit], [datum použití nebo rok]. Dostupné z: <https://notebooklm.google.com>.*
- *Meta. Llama [software/model]. Verze/model [doplnit], [datum použití nebo rok]. Dostupné z: <https://www.llama.com>.*

Poznámka: MLA (Modern Language Association) doporučuje u generativní AI nepracovat s nástrojem jako s běžným autorem, ale uvést název promptu nebo vytvořeného obsahu, název nástroje, verzi/model, tvůrce, datum vytvoření a URL.

Obecné zásady citování AI nástrojů:

- (a) Vždy uveďte název nástroje, verzi/model (je-li známa), datum použití a stručný popis účelu či dotazu.
- (b) Pokud je to možné, uchovejte záznam konverzace (log) pro případnou kontrolu.
- (c) Konkrétní požadavky na citační styl se řídí pokyny příslušné fakulty nebo vedoucího práce.
- (d) Další doporučení k citování AI nástrojů jsou dostupná např. na stránkách Vědecké knihovny UJEP.

5.5 Deklarace využití AI

Student je povinen v případech, kdy to vyžaduje tato směrnice (zejména tabulky odst. 5.2 a 5.3) nebo pokyn vyučujícího přiložit ke každé písemné práci (semestrální, závěrečné, projektové) deklaráci využití AI, která obsahuje:

- (a) zda byly nástroje AI využity (Ano / Ne),
- (b) které nástroje byly použity (název, verze, je-li známa),
- (c) k jakému účelu (např. korektura, rešerše, reformulace, vizualizace),
- (d) rozsah využití (orientační popis).

Článek 6 - Využití AI ve výuce (pravidla pro akademické pracovníky)

6.1 Doporučené využití AI při výuce

Aktivita	Přípustnost	Poznámka
Příprava výukových materiálů	Ano	AI může zlepšit srozumitelnost textu, generovat varianty zadání, vytvářet příklady a cvičení. Výstupy je třeba odborně zkontrolovat.
Kontrola a korektura textů	Ano	Včetně překladů výukových materiálů.
Konfrontace s AI a integrace do výuky	Ano	Představení nástrojů AI studentům (včetně ukázek chybných výstupů), kombinace s tradičními metodami. Při výkladu může AI přinést nový pohled a podnítit diskusi.
Vytváření studijních otázek a testů	Ano	S nutností odborné kontroly kvality a relevance.

6.2 Doporučení pro hodnocení a ověřování znalostí

Akademickým pracovníkům se doporučuje přizpůsobit formy hodnocení tak, aby ověřovaly skutečné porozumění a dovednosti. V oblastech, kde student deklaruje využití AI, se doporučuje věnovat zvýšenou pozornost ověření, zda student probírané látce skutečně rozumí.

Vhodnost jednotlivých forem kontroly znalostí:

Forma kontroly	Vhodnost	Poznámka
Online zaškrťovací test	Ne	Většinu zaškrťvacích testů vyřeší AI bezchybně.
Rešeršní práce bez jasné definovaného úkolu	Ne	Obecnou rešerši může vytvořit AI a prokázat porušení pravidel je prakticky nemožné. Pokud nelze zadat jinou formu úkolu, měla by být nastavena pravidla pro ověření autorství, například zakončení nejen textem, ale i obhajobou či videem.
„Slohové“ úlohy	Ne	Obecně formulované esejevé úkoly jsou snadno řešitelné AI.
Online ústní zkoušení	Ano	Pro předměty s nižším počtem zapsaných studentů jedna z nejvhodnějších metod prokázání porozumění.
Zadání vycházející z výkresu, grafu, konkrétních dat	Ano	AI není (zatím) schopna poskytovat dostatečně konkrétní a přesné odpovědi na základě zadaných obrázků.
Detekce řešení využívajících AI nástroje	Ne	Nástroje AI nelze spolehlivě použít pro detekci řešení, která studenti vytvořili pomocí AI. Může snadno dojít k falešně pozitivním i falešně negativním nálezům.

Doporučený přístup při zadávání seminárních a závěrečných prací:

Doporučení	Poznámka
Zadání zakončené konkrétním výstupem	Kreativní zadání zakončené výkresem, schématem, vyrobenou maketou apod. nemůže být zpracováno AI. Pokud takové zadání nelze zadat, je vhodné semestrální práce zakončit obhajobou, případně u semestrální práce či závěrečné práce požadovat krátké video studenta s popisem tvorby vybrané části práce.
Otázky k porozumění ponechat na obhajobu	Do posudku oponenta či vedoucího práce uvést pouze otázky k nesrovnalostem. Otázky ověřující porozumění tématu a samostatnost vypracování ponechat na obhajobu.
Prodloužení času na obhajobu	Při diskusi nad závěrečnou prací lze nejlépe vyhodnotit, zda je student opravdu autorem.

6.3 Pravidla pro závěrečné práce

Vedoucí a oponenti závěrečných prací zohlední při hodnocení deklaraci využití AI. Konkrétní doporučení pro zadávání a hodnocení závěrečných prací jsou uvedena v tabulkách odst. 6.2.

Článek 7 - Využití AI ve výzkumu a tvůrčí činnosti

7.1 AI systémy nemohou být uvedeny jako autoři nebo spoluautoři vědeckých publikací. Výzkumní pracovníci nesou plnou odpovědnost za validitu, originalitu a reprodukovatelnost výsledků.

7.2 Využití AI při výzkumu (rešerše, analýza dat, editace textů, programování, vizualizace) musí být transparentně deklarováno v metodologické části publikace nebo výzkumné zprávy v souladu s požadavky příslušného vydavatele a etického kodexu UJEP.

7.3 Při práci s výzkumnými daty v AI nástrojích je nutné dodržovat pravidla ochrany dat (čl. 4), etiku výzkumu a případné podmínky poskytovatelů dotací.

7.4 Výzkumní pracovníci jsou povinni kriticky ověřovat veškeré AI-generované výstupy, zejména s ohledem na riziko halucinací, systematického zkreslení v trénovacích datech a nesprávné interpretace.

Článek 8 - Využití AI v administrativě a provozu

8.1 Neakademičtí pracovníci mohou využívat AI nástroje k zefektivnění pracovních procesů, zejména pro tvorbu a editaci textů, překlady, vyhledávání informací, přípravu zápisů, analýzu dat a automatizaci rutinních úkolů. Výstupy AI mohou obsahovat faktické chyby, nepřesnosti, zastaralé nebo zcela vymyšlené informace (halucinace) a musí být vždy ověřeny před dalším použitím.

8.2 Při práci s důvěrnými údaji (odst. 2.5) se smí používat výhradně schválené nástroje AI (odst. 2.3 a 4.3). Před vložením do neschváleného AI nástroje musí být data vždy anonymizována; u schválených nástrojů AI se data anonymizují, pokud to povaha úkolu vyžaduje a smluvní podmínky daného nástroje to nepokrývají.

8.3 Výstupy AI používané v oficiální komunikaci a dokumentech UJEP musí být zkontrolovány odpovědným zaměstnancem před jejich odesláním či zveřejněním.

8.4 Nasazení AI systémů v procesech s dopadem na práva osob (příjímání řízení, hodnocení zaměstnanců, rozhodování o studijních záležitostech) podléhá zvláštnímu režimu v souladu s čl. 6 odst. 2 Nařízení (EU) 2024/1689 (AI Act) - vysokorizikové systémy. Z tohoto režimu pro UJEP zejména vyplývá povinnost (i) provést a dokumentovat posouzení rizik před nasazením systému, (ii) zajistit lidský dozor nad rozhodováním (čl. 14 AI Actu), (iii) vést dokumentaci a logování (čl. 12 a 13 AI Actu), (iv) v případě zpracování osobních údajů provést DPIA (odst. 4.4 této směrnice). Nasazení vysokorizikových AI systémů schvaluje rektor po projednání v Etické komisi UJEP, s vyjádřením pověřence pro ochranu osobních údajů a Výboru kybernetické bezpečnosti.

Článek 9 - Vzdělávání a AI gramotnost

9.1 UJEP zajistí v souladu s čl. 4 AI Actu dostatečnou úroveň AI gramotnosti svých zaměstnanců a studentů. Za tímto účelem:

- (a) v rámci možností zařadí základy AI gramotnosti do úvodních kurzů studijních programů,
- (b) poskytne akademickým pracovníkům školení zaměřená na AI ve výuce, výzkumu a specifických oborech,
- (c) poskytne neakademickým pracovníkům praktická školení zaměřená na automatizaci, práci s daty a bezpečnost,
- (d) zveřejní a průběžně aktualizuje metodické materiály, návody a příklady dobré praxe na webovém portálu UJEP.

9.2 Školení budou nabízena v kombinaci online kurzů vlastním tempem a prezenčních workshopů v malých skupinách.

9.3 UJEP zajistí vzdělávání akademických pracovníků a studentů o požadavcích EU AI Actu a souvisejících regulacích.

Článek 10 - Infrastruktura a nástroje

10.1 UJEP poskytuje přístup k AI nástrojům v rámci stávajících akademických licencí (odst. 2.3) a průběžně vyhodnocuje možnosti rozšíření s ohledem na rozpočtové možnosti a potřeby akademické obce a dalších zaměstnanců. Výběr nových nástrojů se provádí na základě bezpečnostního auditu, posouzení funkcionality a cenové efektivity. Bezpečnostní audit zajišťuje manažer kyberbezpečnosti UJEP ve spolupráci s pověřencem pro ochranu osobních

údajů; návrh na zařazení nástroje do portfolia podává příslušná fakulta nebo součást UJEP a schvaluje jej rektor po projednání v Etické komisi UJEP (viz odst. 2.3).

10.2 UJEP upřednostňuje nástroje, které:

- (a) garantují, že vkládaná data nebudou využita k trénování modelů,
- (b) jsou v souladu s GDPR a umožňují lokalizaci dat v EU,
- (c) umožňují správu přístupu na úrovni organizace.

10.3 Při výběru nástrojů UJEP posuzuje i geopolitická rizika a důvěryhodnost provozovatele.

Článek 11 - Porušení pravidel a odpovědnost

11.1 UJEP si cení originality a kritického myšlení. Autorství díla ověřuje porozuměním výsledku a schopností jej obhájit v odborné diskusi. Oprávněně se předpokládá, že autor využívá AI v souladu s těmito zásadami jako prostředek k rozvoji svých kompetencí, zvýšení efektivity nebo zkvalitnění výsledků, nikoli k obcházení svých povinností.

11.2 UJEP vnímá integraci AI jako proces učení. Případné chyby nebo nesrovnalosti při využívání AI nástrojů budou primárně řešeny formou metodické podpory, školení a edukace tak, aby došlo k nápravě a rozvoji kompetencí dotčených osob.

11.3 Za porušení zásad využívání AI v souladu s touto směrnicí se považuje zejména:

- (a) Záměrné zatajení využití AI v případech, kdy byla asistence AI výslovně vyloučena či omezena.
- (b) Uvedení nepravdivých informací v deklaraci, tedy vydávání čistě strojového výstupu za výsledek vlastní tvůrčí činnosti v klíčových částech díla (zejména v tezi, metodologii, vlastní analýze, výsledcích a diskusi), např. manipulace s daty, fabrikace dat, generování výsledků apod.
- (c) Zneužití AI za účelem klamání a manipulace, zejména tvorba Deepfakes a jejich vydávání.
- (d) Úmyslné nebo nedbalostní vkládání osobních nebo důvěrných údajů do neschválených nástrojů AI.
- (e) Využívání AI k diskriminaci, šikaně nebo vytváření obsahu, jehož cílem je ponižování či protiprávní jednání.

11.4 Pokud edukativní a metodické kroky (dle odst. 11.2) nevedou k nápravě, nebo pokud se jedná o opakované a úmyslné excesy (dle odst. 11.3), postupuje se v souladu s Disciplinárním řádem a Etickým kodexem UJEP. O tom, zda jednání naplňuje znaky disciplinárního přestupku, rozhoduje příslušná disciplinární komise (u studentů dle § 64 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách); pracovněprávní odpovědnost zaměstnanců se posuzuje dle obecných předpisů a vnitřních předpisů a norem UJEP.

Článek 12 - Závěrečná ustanovení

12.1 Tato směrnice nabývá účinnosti dnem podpisu rektora.

12.2 Směrnice bude revidována minimálně jednou za dva roky nebo dříve, pokud to vyžaduje legislativní vývoj či technologické změny.